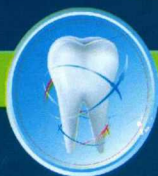

CK.0000070675

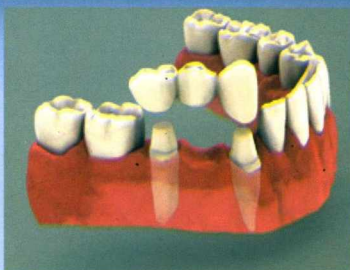
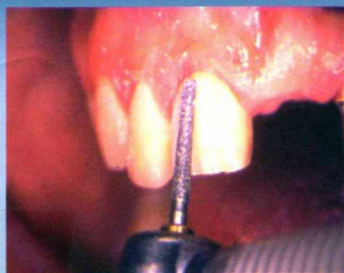
TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
VIỆN ĐÀO TẠO RĂNG HÀM MẶT

PHỤC HÌNH RĂNG CỐ ĐỊNH

(DÙNG CHO SINH VIÊN RĂNG HÀM MẶT)

Chủ biên: BSKII. NGUYỄN VĂN BÀI

GUYỄN
C. LIÊU

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
VIỆN ĐÀO TẠO RĂNG HÀM MẶT

PHỤC HÌNH RĂNG CỐ ĐỊNH

(DÙNG CHO SINH VIÊN RĂNG HÀM MẶT)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chủ biên:

BSCKII. NGUYỄN VĂN BÀI

Tham gia biên soạn:

ThS. NGUYỄN THU HẰNG

ThS. NGUYỄN PHÚ HOÀ

ThS. NGUYỄN THỊ THU HƯƠNG

TS. TỐNG MINH SƠN

ThS. NGUYỄN THỊ NHƯ TRANG

ThS. ĐÀM NGỌC TRÂM

Thư ký biên soạn:

ThS. ĐÀM NGỌC TRÂM

LỜI GIỚI THIỆU

Nhân kỷ niệm 110 năm thành lập Trường Đại học Y Hà Nội (1902 – 2012), Viện Đào tạo Răng Hàm Mặt đã tổ chức biên soạn và cho ra mắt bộ sách giáo khoa dành cho sinh viên Răng Hàm Mặt. Trong bộ sách, các tác giả biên soạn theo phương châm: kiến thức cơ bản, hệ thống, nội dung chính xác, khoa học, cập nhật các tiến bộ khoa học, kỹ thuật hiện đại và thực tiễn Việt Nam. Nội dung của bộ sách được biên soạn dựa trên chương trình khung Đào tạo bác sĩ Răng Hàm Mặt của Bộ Y tế và Bộ Giáo dục – Đào tạo.

Bộ sách là kết quả làm việc miệt mài, tận tụy, đầy trách nhiệm của tập thể giảng viên Viện Đào tạo Răng Hàm Mặt kể cả các giảng viên kiêm nhiệm. Chúng tôi đánh giá rất cao bộ sách này.

Chúng tôi trân trọng giới thiệu bộ sách này tới các sinh viên Răng Hàm Mặt và các đồng nghiệp cùng đồng đạo bạn đọc trong và ngoài ngành quan tâm.

HIỆU TRƯỞNG

PGS.TS. Nguyễn Đức Hình

LỜI NÓI ĐẦU

Trong ngành Răng Hàm Mặt, Phục hình răng là một chuyên ngành đặc biệt, vừa mang tính y học, vừa mang tính nghệ thuật.

Các phát hiện ở những ngôi mộ cổ từ 3000–4000 năm trước Công nguyên cho thấy từ xa xưa loài người đã biết áp dụng những vật liệu sinh học tương thích để làm răng giả. Điều đó vừa thể hiện mong ước của loài người suốt bao ngàn năm: Muốn được phục hồi những khuyết thiếu của cơ thể để đẹp hơn, hoàn thiện hơn, đồng thời bước đầu thể hiện ý thức trong việc điều trị và phòng bệnh răng miệng.

Nguyên nhân mất răng rất đa dạng: Có thể đơn lẻ hoặc kết hợp hai hay nhiều nguyên nhân: Sâu răng, viêm quanh răng, chấn thương răng hàm mặt, các bệnh lý vùng xương hàm, thiếu răng bẩm sinh... Mất răng không những gây hậu quả tại chỗ cho hệ thống răng và tổ chức nâng đỡ răng, khớp thái dương hàm, hình dáng khuôn mặt mà còn có thể gây ra các hậu quả ảnh hưởng đến toàn thân: Tiêu hoá, phát âm, tâm lý.... cho nên việc điều trị phục hồi lại tổn thương của hệ thống răng miệng rất cần được chú trọng.

Có kiến thức rộng rãi về các môn học như vật liệu, giải phẫu, khớp cắn, chữa răng, nha chu, phẫu thuật trong miệng, phẫu thuật hàm mặt, cắm ghép implant và các lĩnh vực hội họa, kiến trúc, nghệ thuật... sẽ đảm bảo cho sự thành công trọn vẹn trong điều trị của người bác sĩ phục hình răng.

Cùng với các bộ môn khác trong Viện Đào tạo Răng Hàm Mặt, Bộ môn Phục hình mong muốn có bộ sách đầy đủ, giúp sinh viên Răng Hàm Mặt, bác sĩ định hướng và các đối tượng học viên khác củng cố kiến thức chuyên môn và hoàn thiện kỹ năng thực hành lâm sàng.

Biên soạn và cho ra mắt bộ sách của Bộ môn Phục hình là *Phục hình răng cố định* và *Phục hình răng tháo lắp*. Đây cũng là một món quà tri ân Nhân dịp kỷ niệm 110 năm thành lập Trường Đại học Y Hà Nội. Song trong quá trình biên soạn không tránh khỏi sai sót và khiếm khuyết nhất định. Chúng tôi rất mong nhận được ý kiến góp ý của các đồng nghiệp và đông đảo bạn đọc trong và ngoài ngành quan tâm để sách được hoàn thiện hơn trong lần tái bản sau.

Nhân dịp này, Ban biên soạn xin được gửi lời biết ơn sâu sắc đến các thầy cô và các thế hệ đi trước đã giảng dạy, truyền đạt rất nhiều kiến thức, kinh nghiệm giúp Bộ môn Phục hình ngày càng lớn mạnh.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thay mặt các tác giả
Chủ biên
BSCCKII. Nguyễn Văn Bài

MỤC LỤC

Lời giới thiệu.....	3
Lời nói đầu.....	5
Bài 1. Giới thiệu môn phục hình răng và đại cương về phục hình răng cố định.....	9
<i>BSCKH. Nguyễn Văn Bài</i>	
Bài 2. Dụng cụ mài cắt dùng trong phục hình cố định.....	17
<i>ThS. Đàm Ngọc Trâm</i>	
Bài 3. Các loại đường hoàn tất.....	26
<i>BSCKH. Nguyễn Văn Bài</i>	
Bài 4. Inlay - onlay.....	30
<i>ThS. Nguyễn Thu Hằng</i>	
Bài 5. Chụp từng phần.....	35
<i>ThS. Nguyễn Thu Hằng</i>	
Bài 6. Trụ răng (răng chốt).....	42
<i>BSCKH. Nguyễn Văn Bài</i>	
Bài 7. Bảo tồn sự sống răng trụ trong phục hình cố định.....	52
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 8. Tái tạo cùi răng.....	56
<i>ThS. Nguyễn Thu Hằng</i>	
Bài 9. Chụp kim loại toàn phần.....	65
<i>ThS. Nguyễn Thị Như Trang</i>	
Bài 10. Chụp Jacket.....	76
<i>BSCKH. Nguyễn Văn Bài</i>	
Bài 11. Chụp hỗn hợp.....	82
<i>BSCKH. Nguyễn Văn Bài</i>	
Bài 12. Đại cương về cầu răng.....	88
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 13. Cầu răng với.....	94
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 14. Cầu răng dán.....	97
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 15. Cầu răng ngắt lực.....	102
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	

Bài 16. Hình thể nhíp cầu	107
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 17. Sự song song trong phục hình răng cố định và hướng lắp của cầu răng	114
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 18. Đánh giá, lựa chọn răng trụ và kiểu cầu răng	117
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 19. Điều chỉnh khoảng cách và tạo ảo ảnh	124
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 20. Chuyển động của răng trụ trong cầu răng cố định	127
<i>ThS. Nguyễn Phú Hòa</i>	
Bài 21. Ghi dấu khớp cắn và lên giá khớp bán điều chỉnh.....	130
<i>ThS. Nguyễn Phú Hòa</i>	
Bài 22. Chọn màu răng trong phục hình cố định	141
<i>ThS. Nguyễn Thị Như Trang</i>	
Bài 23. Các kỹ thuật lấy khuôn dùng trong phục hình cố định.....	150
<i>ThS. Đàm Ngọc Trâm</i>	
Bài 24. Phục hình tạm.....	166
<i>ThS. Đàm Ngọc Trâm</i>	
Bài 25. Các kỹ thuật labo trong phục hình cố định – chụp kim loại đúc toàn phần	174
<i>ThS. Đàm Ngọc Trâm</i>	
Bài 26. Các xi măng gắn trong phục hình cố định.....	183
<i>ThS. Đàm Ngọc Trâm</i>	
Bài 27. Hoàn tất và lắp cầu răng	197
<i>TS. Tống Minh Sơn</i>	
Bài 28. Những thất bại của phục hình cố định, cách sửa chữa.....	203
<i>ThS. Nguyễn Thị Thu Hương</i>	
Bài 29. Tháo phục hình cố định	208
<i>ThS. Nguyễn Thị Thu Hương</i>	
Bài 30. Phản ứng điện hoá học trong môi trường miệng	212
<i>ThS. Nguyễn Thị Thu Hương</i>	
Đáp án	216

Bài 1

GIỚI THIỆU MÔN PHỤC HÌNH RĂNG VÀ ĐẠI CƯƠNG VỀ PHỤC HÌNH RĂNG CỐ ĐỊNH

MỤC TIÊU

- 1. Nêu được nguyên nhân, hậu quả do mất răng và mục tiêu của điều trị phục hình.*
- 2. Kể và mô tả được các loại phục hình răng cố định.*

1. LỊCH SỬ PHỤC HÌNH RĂNG

Hệ thống răng miệng có vai trò rất quan trọng, con người luôn mong muốn có bộ răng hoàn thiện, đáp ứng chức năng ăn nhai, phát âm, thẩm mỹ. Tuy nhiên, trong quá trình sử dụng, mất răng là điều khó tránh khỏi. Cách đây hàng ngàn năm, người xưa đã tìm mọi biện pháp và bằng mọi chất liệu để phục hồi lại hệ thống răng miệng của mình.

– Những răng giả xuất hiện đầu tiên là loại gắn liền. Khoảng 3000 – 4000 năm trước Công nguyên, trong một ngôi mộ cổ người ta thấy có 6 răng giả là răng người được cắt chân răng, khoan lỗ và buộc vào răng bên cạnh bằng chỉ vàng, chỉ bạc.

– Năm 400 trước Công nguyên, ở Mỹ đã biết buộc những răng lung lay vào răng chắc, kỹ thuật đó đến nay vẫn còn được sử dụng.

– Răng giả được đeo gọt bằng xương hay ngà voi và buộc vào răng bên cạnh xuất hiện ở Tây Ban Nha vào thế kỷ VI.

– Răng giả được đeo gọt bằng gỗ xuất hiện lần đầu tiên ở Nhật giữa thế kỷ XVII.

– Thế kỷ XVIII, Pierre Franchard, người được coi là cha đẻ của nghề răng giả cũng đã ứng dụng một số tiến bộ kỹ thuật để làm răng giả, trong đó có kỹ thuật dùng trụ vận vào chân răng để giữ cầu.

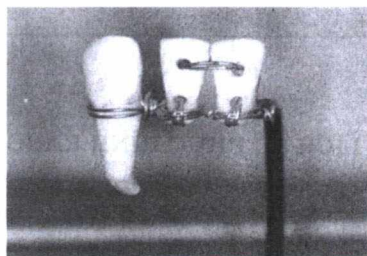
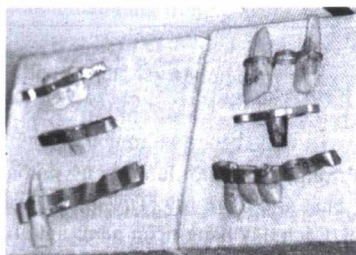
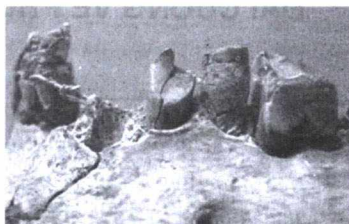
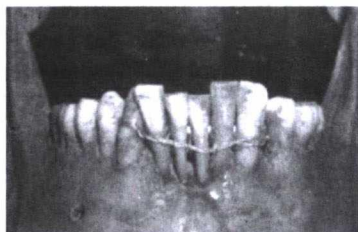
– Năm 1788, nha sĩ Dubois de Chemant đã chế tạo thành công răng sứ.

– Trước đây lấy khuôn răng giả bằng thước, compa hoặc bìa carton, đến năm 1857 người ta đã bắt đầu sử dụng Stent lấy khuôn.

– Năm 1885, Aiguilhon de Sarran đã nghiên cứu và làm inlay.

– Năm 1906, Carmichael đã làm chụp hở mặt ngoài, kiểu chụp này đến nay vẫn còn được áp dụng.

- Năm 1907, đã tìm ra phương pháp “Đúc thay thế sáp”.
- Năm 1934, người Mỹ đã tìm ra nhựa acrylic.
- Năm 1937, đã dùng thạch cao lấy khuôn.
- Năm 1950, Skinner đã phát minh ra alginate lấy khuôn.

Hình 1.1. Cố định răng

Hình 1.2. Mài răng

Hình 1.3. Nhuộm răng